

π 4
773

351,49

II f
773

Oratio Philippi Beroaldi Bo-
noniensis de Summo Bono.

E. Bochner

Ad Illustrem Marchionē Iacobum Badensem
Philippi Beroaldi Bononiensis Epistola.

Oleo ipse mecum Illustris Marchio cum primis admi-
rari iuvenes illos: qui nobilitate splendentes: opi-
bus polientes: in gremio luxuriatis fortune molli-
ter educati lras tñ nō aspēnātur: Nec eruditos: erudi-
torūq; consuetudinē fastidienter illudunt: Adeo bona
mens bonaq; fortuna rarēter copulātur: quot. n. quisq;
ex globo nobiliorum eloquētiā studet: quotus quisq;
aut eruditus est aut eruditionis affectator: Econtrario
copiosculos videas: De opulentioribus loquor: qui ubi
occeperint adolescenturie se rotos dedant belluinis vo-
luptatibus: quib; litteratorū gymnasiū carcer est: Do-
ctrina supplicium: qui spretores sunt studiorū: otores stu-
diosorū Tu uero charissime Iacobe in amplissimis for-
tunax bonis posit; impatorio stēmate prefulgēs: inter
opes principales indulgenter enutritus iuuenis immo
adolescēs adhuc: studia lrarū siciēter amplexaris. Doc-
tos foues. Dasq; iugiter opam ut nataliū tuorū splendor
eruditione magis magisq; illustretur: Venisti em pridē
vna cū duob; clarissimis fratrib; ad Gymnasiū hoc no-
strū: Ut ingeniū ingenuis disciplinis excoleres ordinēq;
scholasticorū immo ipm (vt verius loquar) gymnasiū ex-
ornares. Nam cū ceteri ferme scholastici ex gymnasio
lrrario ornāmēta querere soleāt: Tu ipi gymnasio maxi-
mo es ornāmēto honestamentoq;: Degis hic nitide &
magnificēter famulicio copioso: Comitatu decētissimo
Cultu splendidissimo mostrabilis: Adeo ut nullus ani-
nos abhic plurimos fuerit in ordie scholasticorū te vno
magnificencior illustriorq; Agis prorsus principē Maxi-
miq; principis filiū: nihil prorsus degenerans a claritu-
dine nataliū. Tibi pater est Illustrissimus Marchio Ba-
densis Christophorus Augustissimi Romanorū impa-
toris Federici terci ex sorore nepos: qui animi magni-
tudine virtutisq; prestātia ceteris tocuis Germanie pri-
cipibus haud dubie antecellit: Sine quo nihil memora-
bile per hosce ānos ab Inclytissimo Maximiliano gestū
est. Cui ducatus bellici prime ptes cōsensu germanorū
deferūtur: apud quos fortissimi principis nomē meri-

*Ad hunc paterem ad hunc mōi facit
Sine in adolescentia etc*

Laus Marchi
onis Iacobi

Laus March
ionis patris

^{plus p. m. u. r. o. p. d. m. i. n. e.} ^{z. f. e. r. a.} ^{p. r. i. n. c. i. p. i. o.}
tissimo assecutus est: Quid memorē profapia tua Ba/
denſis veruſtate: in qua cōpluſculi rerū geſtarū claritu/
dine fulſerūt: in qua Archiepiſcopi nō pauci floruerūt/
quos Romāi impatoris electores primarios legitimosq;
extiſſe nemo nō nouit Quid referā ciuitatē Badēſem: Laus familie
in qua badenſis familia diutiſſime ē domiata: In clytā fa badenſis
migeratāq; ceſeri inter latiſſime germaniæ ciuitates quę
haud longe a Rheno inter annes memoratiſſimo ſita.
Duarū artiū munitiōib⁹ prope inexpugnabilis cōſpicit.
Vbi thermę ſunt ſalutare: vbi iſcriptio vetuſtiſſima Iriſ
iam ſenio exoleſcerib⁹ iuditio eſt Antoninū Romanum
impatorē illius vrbiſ cōditore extiſſe Illud ſilēter pre/
terire nec nolo nec poſſum: Te mi Iacobe rāſmōtanorū
Nobiliffime nexu ſaguinis ac neceſſitudinis arcēſſimo
coherere ſacratiffimo impatori Maximiliano: qui de Propiuitas
eſt terrenus cui uel notū eſſe tantū mō ſumm⁹ ē honor Marchionis
Hęc ſtemata tā clara: tā ſplēdida nō te inſolentē reddūt cū Maxi
ut multos: ſed eōmem effabileq; pſtāt ut paucos: licien liano.
teq; litterature iſtiyſ politioris Cui⁹ nos iā pridē ſum⁹
pfeſſores. Et cū domi habeas eruditos uoluiſti tñ nræ:
quātulacūq; eſt) eruditiōis guſtū libamētaq; attingere:
Voluiſti ut domus tua noua quali qdam me ductore ac
Doctore academia efficere: in qua quotidie reſonat ali
quid dignū meoratu: Ex quo effectū eſt ut te monitore
diſertacionē quāpiā publico a me auditorio de felicitate
poratā redegerim in libellū: quē in pſentia tibi illuſtris
Marchio Iacobe nūcupatim dedico tuoq; ſub noie con
ditū depromo. libellus eſt cōcinna breuitate cohibilis:
& rerū uarietate & opinor nō penitēdus. Ut autē meus
erga te amor ac obſeruātia fieret reſtator uulgatiorq;.
Eū impreſſorib⁹ tradidi imprimendū a quibus in mille
exēplaria trāſcriptus: Nomē tuū meūq; latiſſime circū/
ferat. Quicqd id eſt quātulūcūq; eſt quæſo hilari vultu
& ſerena fronte ſuſcipias: munuſculū eſt chartaceū. Et
oppido puſillū: Sed quo princeps ab homie litterato p/
cioſius accipe nō poſſit. Dii ſaxint ut id ſit ppetuū meæ
erga te obſeruātiæ monumentū. Vale vir clariffime: &
me qui tibi mācipatus ſum: in numerū tuorū aſcribito.

Vale.

Au

Oratio Philippi Beroaldi de summo
bono incipit foeliciter.

Agna res est viri ornatissimi: & oib⁹ horis
omniū votis expetita foelicitas: huc tēdūt
cunctorū vota mortaliū: hæc est summa
curarū: hæc est summa rerū expetendarū: foelici
tate termināt nra desideria. **Cui foelicitas adest:**
huic nihil prorsus deest: Inueniūt qui regna nō
optent q̄ uero foelicitatē repudiet nullus existit.
Nemo .n. nō felix esse vult. Nemo nō foelicitatē
summū bonorū esse cōsentit: Quō circa de foeli
citate hūana tanq̄ de re rerū omniū maxie expe
tibili maxieq; expetēda hodierno die dissertare
cōstitui Et i hac dissertatiōe ex latissimo pratorū
viore flosculos nō paucos hinc inde decerpere
Quorū odoratu olfactātes recitēt. Audiui olim
ecclesiasticos cōcionatores: nō parux i ecclesia
estimatiōis sup foelicitate cōcionātes: Sed tā im
plicata tā spinosa tā incōdita erāt: quæ dicebāt:
ut i p̄dicāda foelicitate infelices fuisse merito iu
dicarēt Nos ista lucide dicem⁹: & historica fide
tractabimus ptim oratorio ptim philosophico
more. Memorātes exēpla ad foelicitatē ptinentia
& veterū phōrū sentētias nō incuriose p̄sitates:
sed ne lōgiori quā par sit exordio vos moret iā
rem p̄positā ingrediemur Et de foelicitate uerbis
(opinor) nō i foelicib⁹ laicaliter disputabim⁹: qd̄
dū a me fit vos quæso diligēter attēdite: nec mi

nus auribus q̄ animis uerba perpendite. **Dictur**
de fœlicitate hodierna narratiōe. **Primū finiam**
qd sit ip̄a fœlicitas: **Cūcta. n. p̄ finitiōe aptiora**
sunt ac magis colliqueſcūt. Est itaq; fœlicitas ut
inqt Auguſtin⁹ i v. de ci. dei) omniū rerū optan
darū plenitudo: vel (ut ait Boetius i iii. cōſolatio
nis) Beatitudo ē ſtatus oīm bonorū cōgregatiōe
p̄fectus. **Ariſtoteles in i. ethicorū decernit fœlici**
tatē eſſe finē rerū expetēdarū. **Cætera p̄pter fœli**
citātē expeti fœlicitatē uero p̄pter ſeip̄am: ſed de
hac fœlicitate q̄ nā ea ſit diſſetiūt: nec vulg⁹ ſapiē
teſq; cōcordāt: imo nec ip̄i phī inter ſe cōueniūt
lſputātēs em̄ de finibus bonorū & malorū
varias ſnias pdiderūt: **Conſtituto aut̄ fine**
bonorū cōſtituta ſunt oīa: **Huc ergo curio**
ſius diſgramus. **Quibuſdā nihil bonū niſi volu**
ptatē eſſe placet. ut epicureis: quibuſdā nihil bo
nū niſi honeſtū ut ſtoicis. **Hieronimus ſummū**
bonū eſſe autumat vacuitatē ſiue indolentiā qua
græco vocabulo ἀναλιπτις nūcupatur. **Carnea**
des academicus nihil bonū eſſe cēſebat niſi priā
natura: hoc eſt ſanitatē: robur: pulchritudinē: &
alia id genus. **Dinomachus & Calipho volupta**
tem cū honeſtate dixerūt eſſe ſummū bonū.
Iodorus indolentiā honeſtati copulauit:
alii in gloria: alii in diuitiis: alii in potētia:
ſummū bonū ip̄amq; fœlicitatē collocaue
rūt. quidā in oēio: nō pauci i uita ruſticana: **Ac**
demici uero. i. platonici: & peripatetici. i. ariſto

Definitio
felicittatis.

Boetius

Finis bono
rū veſtigād⁹
Indolencia

Tria genera bonorum

telici : qui phōrū haud dubie nobilissimi sunt :

Tria gna bonorū esse tradiderūt ex quib' fœlici-
tas pficeret Prima animi bona ut uirtutes: Scda

corpis ut ualitudinē & pulchritudinē Tercia ex-
terna quæ fortūæ ascribūt : ut diuitias & hono-
res. Nūc videam' ex his qd sit uerius nobiliora

fauorabilioraq; haud quaq; somniculose p̄sitan-
tes trutinantesue. Ecclesiastici doctores summū

bonū esse dixerūt vitā æternā : summū malum
mortē eternā: Sed nos in p̄sentia de hūana fœli-

Felicitas do-
nū deorū

citatis differam' quæ ut inq; Aristoteles donum
est deorū: ad quā cū c̄ti mortales puenire discu-

piūt: quāuis diuerso tramite p̄cedant: & quāuis
varie dissidētēsq; snie sint: tñ oēs i diligēdo boni

fine hoc est fœlicitate consentiunt.

Voluptas
Aristippi

¶ An voluptas sit summa fœlicitas.

Aristipp' ut hinc exordiamur cōditor secte
cyrenaice voluptatē statuit eē summū bo-

nū Et ita uoluptate metitur ip̄am fœlicitatē : In
hāc sniam agminatim pedib' eunt docti pariter

& indocti. Et. n. mortales eo cōcurrūt ut inquit
uerissime Seneca: ubi audiāt laudari uoluptatē:

Sentencia

nec fortassis imerito Nā si teste Arist. id bonū ē
qd oīa appetūt: oīa aut appetūt uoluptatē effici

videēt ut voluptas sit id bonū . Eudoxus quoq;
phūs astrologiæq; cōsultissim' ac Platonis oppi-

Eudoxi de
voluptate
Sentencia

do quā familiaris: de quo Lucanus
Nec meus Eudoxi vinceēt fastibus annus.

Voluptatē ex eo summū bonū esse putabat: qd

cernebat rōalia irrōaliaq; yniversa voluptatē af-
 fectare. Hui⁹ aut rōes pbabiles uidebāt ob ipi⁹
 hois modestiā ac pbitatē. Nō em ut voluptatis
 amicus uoluptatē asserere credebat: Sed q̄a res
 vere ita se haberet: nec min⁹ manifestū hoc esse
 ex cōtrario cēsebat. Et. n. cū cōtrarioꝝ cōtraria
 sint cōsequētia: Si dolor ē inqt p se oib⁹ fugien-
 dus tāq̄ summū malū: ita uoluptas oib⁹ erit ex-
 petēda tāquā sūmū bonū. Hęc oia manarūt ex
 schola Epicuri phī uoluptarii: q̄ i uoluptate sū-
 mū bonū felicitatēq; cōstituebat. Habet hec se-
 cta sectatores pene infinitos: quorū (ut inqt A.
 postol⁹) Deus vēter ē: & quæ sub uētre sūt Hinc
 Philoxen⁹ summū bonū collocās in uoluptate
 gustat⁹ γερανου λεριγγα ευχετο εχειν. idest opta-
 bat sibi dari gruis collū ut uidelicet diutius illa
 uoluptate bibēdi edēdiq; fruere. Hic Sardana-
 palus Assyriorū rex gula & uētri deditissim⁹ na-
 tusq; helluatiōis. scripsit i epitaphio: se illa tātū
 habere quæ edisset & quæ p libidinē expletā p-
 cepisset Verba ei⁹ hęc sūt inscripta monumēto
 Ede. Bibe lude: & cū te mortalē noris pntib⁹ ex-
 ple. Deliciis animū. post mortē nulla voluptas.
 Namq; ego sum puluis: qui nup tāta tenebam
 Hęc habeo que edi. quæq; exaturata libido
 Hausit: at illa manent multa & præclara relicta.
 Hoc sapiens uitæ mortalibus est documentū.
 Hic Xerxes ille maxim⁹ plax rex reptoni nouæ
 voluptatis cōstituit pmiū: Claudi⁹ Tiberi⁹ vero

Contrariorum
 cōtraria p̄na

Epicurus vo-
 luptarius

Venter deus
 voluptariorū

Sardanapalus

Dictū phi-
 loxeni
 Epitaphiū
 Sardanapali
 Xerxes offitiū
 voluptatib⁹
 Biberi⁹ mero

terci' Cesarū nouū instituit offitiū qd voluptati
 b' dicebat: q ppter nimia vini auuiditatē p tiberio
 biberi' p claudio caldi': p necōe mero vocitabat
 q noctē cōtinuūq; biduū epulādo bibēdo q cōsūpsit.
 Quid mēorē ingluuiē vitellianā Hellogabali & Galeni
 impatorū multorūq; aliorū afortiā & luxū: q oēs mācipati
 fuerūt abdomini utpote helluōes & gulōes maximi:
 qles græco vocabulo aforti nūcupāt: de qb' M. Tulli' li. ii.
 de finib': noli mihi fingere afortos: q i mēsa vor
 māt: Idē ait afortosec de patella qd multa inuēte
 sūt ciuitates & populi vniuersi q voluptatē hāc
 veluti sūmū bonū āplexarēt: qles fuere Milesii
 Sibaritz & Tarētini Oli Milesii luxū diffluentes
 eiecerūt e ciuitate Herodot' virū clarissimū: q
 frugalitatis & modestiæ erat amator Dixerūt em
 nēo apd nos frugi sit: nēo un' excellat Apd græcos
 & maxie apd Aristophanē i pluto vulgatū ē
 puerbiū de Milesiis ποτερισον αλκιμοι μιλησιοι.
 oli fortes fuere Milesii tāq; luxuria & nequitia oē
 robur virilitatis pdidisset Sibaritz uero i Italia:
 qb' ut indicat Quintilian' i iiii odio erat frugali
 tas: adeo delitiis & luxuria itepantes diffuebat
 voluptatē veluti deā āplexātes vt itra dies septua
 gita a Crotoniatis deliti sint Refert Heli' yā pri
 dius Sibaritas eo āno q pierūt reppisse obsoniū
 ganeatū ex oleo & garo: quē Sibariticū missū ap
 pellāt. quo cū primis delectat' ē Hellogabulus
 Tarētini vt nomē ipm idicat molles delicatq; su
 pra cūctos mortales fuerūt Nāq; tarētū sabinorū

Nemo apud Milesios frugi

Sibaritis frugalitas odiosa

Sibariticus missus

Tarētū molle significat

lingua molle significat vt docet Macrobi' i .iii.
 satur. vnde Tarētinos dici putat. M. Varro quā
 i sniam ire uideri pōt Orati' cū ait Et molle Ta
 rentū Nō me pterit Etymon noīs tarētīnorū ali
 unde deduci apd scriptores idoneos: Apud tarē
 tinos aut delitiā & voluptates illicibiles i tantū
 inualuerūt ppter fortūas nimiū secūdas: ut plu
 res ludos festasq; celebritates: quā reliquos ani
 dies agerent ut auctor est Strabo. Præterea sicuti
 tradit Plutarchus. Balneis: cōiuiis gymnasiis
 Tarētini indulgebāt: Potū & lasciuias & id gen^o
 genialia imodice pcolēresex q̄ fluxit illd satirici
 poete. Atq; coronatū & petulās madidūq; tarētū
 Possū ifinita prope cōgerere de vita voluptaria
 hoībusq; voluptariis: qui hoc fine voluptatē me
 ciūtur: sed occurrēdū est auriū facietati verū qd
 citra fastidiū sit: Solēt phi: qui uoluptatē p se ip
 sam tāq summū bonū putāt appetendā: uerbis
 pigere tabulā quādā In qua uoluptas i sella re
 gali q̄si quedam regina, cōsīdeat eiq;: virtutes
 ueluti famulæ subiiciāt obseruātes eius nutū: ut
 faciāt quicqd illa impauerit Illd quoq; adde qd
 uoluptates multæ sunt & multifariæ alie hone
 stæ: alie turpes. Alia ē uoluptas equi alia canis:
 alia asini: alia hominis. vnde illud Heracliti
 ονουσ σνρματα ανελεσθαι μαλλον χρυσον η δι
 ον γαρ χρυσον τροφη ονουσ. idest asinos magis
 stramina optare quam aurum.
 Dulcius est enim alimentū asinis quā aurū.

Voluptas in
 Solio ut regia

Multæ vo
 luptates

Dictū Hera
 cliti

Aliud in hoie
bonū q̄ in
pecore.

Plato de
phōrum

Voluptati so/
ros tristitudo

Plautinū dicitur

Voluptatem non esse summū bonū:
Sed p̄fecto nō videt̄ esse cōueniēs atq; decorū:
ut summū i hoie bonū idē sit qđ ē i pecore & in
brutis animātib⁹ Ad maiora em̄ genuit nos na/
tura: ut inqt orator Arpias: & ut auctor ē Seneca *Seneca*
in q̄stiōib⁹ Ob aliud p̄fecto nati sum⁹ quā ut ci
bū potūq; p̄colem⁹ Aristoteles in vii. ethicoꝝ
hic p̄bat voluptatē nō esse sūmū bonū: quoniā
inquit voluptates impediūt prudētiā: & quāto
maiores sunt tāto magis obnubilāt: qđ i aphro
disiis idest i reb⁹ venereis pater Nōo em̄ dū ve/
neri opat̄ p̄spicere mentē quicq; potest.
Plato quoq; deus ille phōꝝ ex hōc ostēdit vo/
luptatē nō esse summū bonoꝝ: quoniā addito
inquit alio bono fit expetibilior: quā si sola sit:
Sūmū aut̄ bonū nullo additamēto cumulari p̄t
id em̄ ē summū cui nihil adici pōt qđ absolutū
& ex omī pte cōsumatū ē. Preterea sūmū bonū
nūq; in malū verti videt̄ posse: atq; s̄ape ex volu
ptate mala p̄ueniūt: & m̄crores subsequunt̄: ut
em̄ gr̄eco vocabulo testatū est. *ἡδονὴ καὶ Δελφικὴ
τὴν ἡλὺτη* hoc est voluptati soror est tristitudo: ex
quo exiit illud plautinū in amphitrione Ita diis
placitū voluptati ut m̄cor comes subsequatur
Quedā sunt voluptates: quas ob turpitudinem
occultam⁹ qđ aut̄ summū bonū ē id occultari
nō debet & si solerter p̄sita uerim⁹ nō pōt vo/
luptas ventris & coitus esse summa fœlicitas: cū
s̄ape causa sit egritudinū: morbi. n. ut inqt diu⁹
Hieronym⁹ aduersus Iouianū saturitate nimia

^{quid} cōcitatur: & multi quod turpiter ingesserūt tur-
^{quid} pi⁹ egerūt. Hippocrates quoq; maxim⁹ medico-
rū docet crassa & obesa corpa i paralytim & pel-
sima morboꝝ gñā erūpere; nisi sita missione san-
guinis minuāt. vnde & athlete quorū uita & ars
lagina ē: ut inqt Galen⁹ doctissim⁹ Hippocratis
interpres diu uiuere nō possūt: nec diuitia pfrui-
ualitudiē quorū mētes adipib⁹ iuolute nihil sub-
lime: nihil tenue possūt cogitare: Nā ut ait Hie-
ronim⁹ Pinguis vēter nō gignit sensū tenuē An-
neus Seneca seuerissim⁹ vitiōrū castigatōr porās
in voluptatē gulonū sic scripsit prope diuinitus
Inde inqt pallor est & neruorū vino madētū tre-
mor & miserabilior ex cruditatib⁹ q̄ ex fame ma-
cies Inde incerti labentiū pedes: & semp qualis
in ipā ebrietate titubatio inde intra cutē humor
admissus: distētusq; vēter: dū male assuescit plus
capere q̄ poterat Inde suffusio luride bilis & de-
color vultus: tabesq; in se putrescētū: & retorti
digiti articulis obrigescētib⁹: neruorū sine sensu
iacentiū torpor: aut palpitatio corporū sine inter-
missiōe vibratiū: qd capitis uertigines dicā: qd
oculorū auriūq; tormēta & cerebri estuātis ver-
miatiōes: & oīa p que exoneramus internis vlce-
rib⁹ affecta Innūcrabilia p̄terea febriū gñā aliarū
ipetu subeūtiū. aliarū tenui peste repētiū aliarū cū
horrore & multa mēbroꝝ quassatiōe venientiū:
qd alios referā inūcrabiles morbos supplitia lux-
urie: hęc doctissimi & p̄inde sanctissimi viri ver-
ba: quē nō ex helluonib⁹ illis rubore suffundāt:

Galenus
Pinguis ventres
non gignit.

Anthistenes

Oratius
Silius

Coitus leuis
epilepsia

Scitum
Socratis

que nō reuocent a uoluptate pestifera: quæ tot
malorū mater est atq; fomētū Critolaus peripa/
tetic^o malū esse uoluptatē ait & multa alia parere
ex sese: uidelicet iniurias: delicias: obliuioēs ig/
nauias: Anthistenes socratic^o phūs dixit volup/
tatem esse summū malū Eius nāq; hoc verbū est
ΜΑΝΕΙΗΝ ΜΑΛΛΟΝ ΗΘΕΙΗΝ id est insanire potius q̄
oblectarer. In morsū voluptuosorū dixit Orati^o
Spne voluptates nocet empta dolore voluptas:
apd Siliū i xv. punicoꝝ. Virtus uoluptatē in/
cessit Conuitio hoc ob iurgatorio & graui.
Quippe nec ira deū tantū: nec tela: nec hostes:
Quantū sola nocet: animis illapsa uoluptas
Ebrietas tibi fida comes tibi luxus: & atris.
Circū te semper uolitans infamia pennis.
Aristoteles i iii. ethicoꝝ voluptates gust^o & tact^o
ait esse beluinas. Hippocrates pdidit ΗΙΠΟΚΡΑΤΟΥ
ΣΙΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΚΡΑΝ ΕΠΙΛΗΨΙΑΝ .i. coitū esse leuem
morbū comitalē. Democritus uenerē dānauit i
qua homo exiliret ex homie Græci eos q̄ dua/
bus his pecuniis uoluptatib^o sese totos dedide/
rūt appellāt uocabulis probrosis ακαλαστονσ α/
ιακρατεισ latine interpretantes & incontinentes
dicere possumus.
Socrates fons phōrum dicebat multos homies
propterea uelle uiuere ut ederent & biberent se
bibere atq; esse ut uiueret In decretis canonicis
dist. ultia de cōsecratiōe legim^o quosdā morbo
articulati & podagra humorib^o laborātes pro/

Scriptioe bonorū ad simplicē mēsam & paupes
cibos redactos cōualuisse. Habūdātia. n. epula
rū ut inqt verissime Ioānes Chryso^{stom} mor/
bū facit & molestias igerit. & egritudīes generat
Et putrescere facit corpus humanum.

Io. Chryso
stomus

¶ An gloria sit summum fœlicitatis.
Quāto honestior videri debet snia illoꝝ q̄ sum
mū bonū fœlicitatēq; i honore & gloria colloca
uerūt Videt̄ ferme hęc fuisse sūma boni i sūmis
impatoribus Romanorū. Græcorū Barbarorū q̄
voluptates oēs contēpserūt : q̄ dies noctesq; i la
borib⁹ militarib⁹ exandauerūt. q̄ vigilarūt: suda
rūt: alserūt ob hoc: solū ut gloriosi viuerēt: glo
riofiores morerēt: de q̄bus illd̄ est poetæ satyrici
Ad hęc se romāus grauiusq; & barbar⁹ idupator.
Erexit causas discriminis atq; laboris.

Quanto hinc ostendit quod
gloria quod non est summum
bonum laboris modicum in
mora magna
Iuuenalis
Altera opinio

Inde habuit : tāto maior fame sitis estq; virtutis
In Romanorū laudē dixit Salusti⁹ : Laudis auidi
pecunia liberales erant: gloriā ingentē: diuitias
honestas volebāt Hęc gloriā ut inqt elegāter di
u⁹ Augustin⁹ ardētissime dilexerūt: ppter hanc
viuere uoluerūt: ppter hęc & mori nō dubita
uerūt: Cæteras cupiditates hui⁹ uni⁹ cupiditate
presterūt. Hęc gloria ueluti finis fœlicitatis Fa
brius Marcellus Africanus Cælares incitauit in
flāmauit : extimulauit ad res magnas forti anio
capessendas de hac cecinit Valerius Flaccus.

Salustius

Augustinus

Tu sola animos mentēq; peruris gloria.
Hanc Silius italicus facē honestæ mentis appel

Flaccus
Silius

B

Oratius

lat cū ait. Abripuit traxitq; virū fax mētis hōeste
gloria De hac Oratius sic meminit in sermōib⁹.
Sed fulgēte trahit constrictos gloria curru
Non minus ignotos generosis.

Demosthe-
nes
Trahimur;
oēs gloria

De Themistocle atheniēsi scribunt historici. qd̄
noctu abulabat ī publico: qd̄ somnū oculis ca-
pere nō posset: q̄rentibusq; huiusce uigiliae cau-
sam respōdebat. milciadis tropheis & gloria se
ex sōno suscitari: Demosthenes orator apd̄ græ-
cos clarissim⁹ valde letatus ē glorioso susurro qn̄
anus attica aquā ferens ita alteri infusurrauit Hic
est ille Demosthenes græce dulcius efferē ουτοσ
εσθι δημοστενης. Nec īmerito mortales .n. ad
laudē & gloriā geniti sūt. Et ut inqt uerissime Si-
li⁹. Ad laudes genitū capiat si mūera diuū Felix
ad laudes hoīm gen⁹ M. Tulli⁹ ait principes glo-
ria esse alēdos: tāq; id sit pabulū suauissimū Et ut
idē alio loco inqt trahimur oēs laudis studio. Et
optim⁹ quisq; maxie gloria ducit Nullā pfecto
virtus aliā mercedē laborū periculorūq; deside-
rat preter hanc laudis & gloriae.

Sititor
gloriae.

Orbis Alex-
andro an-
gustus est

Alexādri: qui ex reb⁹ gestis nomē magni sibi in-
uenit pect⁹ insatiabile laudis fuit: q̄ plusq; par sit
sititor gloriae Anaxagora referēte inūcrabiles eē
mūdos ex auctoritate Democriti pceptoris Heu
me miserū inqt: qui ne vno qdē mūdo sū potit⁹
hic exiit illd̄ Vn⁹ pelleo iuueni nō sufficit orbis
Hinc cōtrouersia illa est apd̄ Senecā famigerata
Alexander orbi terrarū magnus est orbis Alex/

^{Alphandic}
 andro angustus est: Idem cum in figeo ad Ach/
 illis tumultū ^{manu laudat} astitisset o fortunate inqt adolescēs
 qui tua uirtutis preconē ^{hominem} Homerū inueneras: qđ
 apud Siliū ^{argilla} versibus modulatis sic expressum est
 Fœlix eacida; cui tali contigit ore
 Gentibus ostendi: creuit tua carmine virtus.
 Caesar cū apud Herculis templū in Hispania res
 gestas ab ^{magno} Alexādro ut inquit Plutarchus) cōtem
 platet in pictura ^{conspicit} igemuit illachrymauitq; veluti
 ignauia suā ^{in eina} ptesus qđ nihil tum mēorabile a se
 actū esset in ea etate: qua iā ^{Carthaginensi} Alexāder orbē terra
 rū subegisset. Hanibal ^{on peruenit p-} penor ille inclytissimus ^{Carthago} Hanibal
 impator apđ Siliū ^{laboru} alloquēs milites i pugna can
 nensi mercedē laborū suorū solā gloriā esse vult
 Sic em inqt **M**ihi magna satis fat vera supq;
 Bellādi merces sit gloria cetera uobis Vincātur
 Quid multa nō solū ^{figu} magni i re militari duces & ^{ces gloria,} Bellādi mer
 cegregii i administratōe rei publice Ciues gloriā
 ihiāt & aplexāt: sed etiā ^{republice} scriptores ferme oēs hāc
 gloriā ^{laboru p} veluti pmiū vberimū suarū lucubrationū
 spectare vidēt: illi quoq; ^{quasi} phī q libros scripserūt
 de gloria cōtēnēda sua noia i titulo iscripserūt &
 i limiari pagina lectitari voluerūt: qđ nōne & o/
 pifices ipi gloria ducti nobilitari volūt ^{primariu} Nāq; Phi
 dias ille iter statuarios artifex nūq̄ satis p meritis
 laudat⁹ cū fecisset simulacrū miuerue icōpabile
 nec ei liceret iscribere vt moris ē nomē suū iclusit
 i clipeo suā ipi⁹ effigiē: q̄ cōuulsa tota opis colli/
 gatio & structura soluebat sauros q̄q; & batrach⁹

^{sump} sua impensa ^{sump} cōstruxisse ^{sump} prodūtur ^{sump} tēpla ^{sump} Octauī
porticib' ^{sump} inclusa: ^{sump} inscriptionē ^{sump} sperātes: ^{sump} qua ne/
gata ^{sump} hoc tñ ^{sump} alio ^{sump} mō ^{sump} usurparūt: ^{sump} In ^{sump} colūnarū ^{sump} em
epistulis ^{sump} insculperūt ^{sump} ranā ^{sump} atq; ^{sump} lacertā ^{sump} tāq; ^{sump} nomi
nū ^{sump} eorū ^{sump} argumenta. ^{sump} Sauros ^{sump} em ^{sump} græce ^{sump} lacerta &
batrachos ^{sump} rana ^{sump} significat ^{sump} Libet & ^{sump} mihi ^{sump} ut ^{sump} de ^{sump} me
nō ^{sump} nihil ^{sump} trāseūter ^{sump} attigā ^{sump} usurpare ^{sump} illd̄ ^{sump} Oratianū
Gaudeo ^{sump} quod ^{sump} spectāt ^{sump} oculi ^{sump} me ^{sump} mille ^{sump} loquētem
Hoc ^{sump} vnū ^{sump} etiā ^{sump} adiiciā ^{sump} qđ ^{sump} tāta ^{sump} gloriæ ^{sump} cupiditas ^{sump} ē
insita ^{sump} mētib' ^{sump} mortaliū: ^{sump} ut ^{sump} qđā ^{sump} scelerib' ^{sump} innotes/
cere ^{sump} uoluerit ^{sump} qđ ^{sump} uirtutib' ^{sump} nequibāt: ^{sump} inter ^{sump} quos
haud ^{sump} dubie ^{sump} nūerat ^{sump} Herostatus ^{sump} de ^{sump} quo ^{sump} Gellius
Valerius ^{sump} Solin' ^{sump} in ^{sump} polyhistore: & ^{sump} ceteri ^{sump} oēs ^{sump} nō
pauca ^{sump} p̄scribūt: ^{sump} hic ^{sump} em ^{sump} Dianæ ^{sump} ephesiæ ^{sump} tēplū ^{sump} in
cedit ^{sump} qđ ^{sump} op' ^{sump} pulchritudīe & ^{sump} magnificētia ^{sump} inter
septē ^{sump} spectacula ^{sump} mūdi ^{sump} meruit ^{sump} annūerari ^{sump} ut ^{sump} vide
licet ^{sump} cōsumpto ^{sump} ope ^{sump} pulcherrīo ^{sump} nōmē ^{sump} suū ^{sump} p̄ to/
tū ^{sump} orbem ^{sump} diffūderetur ^{sump} Ephesii ^{sump} publico ^{sump} decreto
sanxerūt ^{sump} ut ^{sump} hic ^{sump} esset ^{sump} illaudat' ^{sump} innotiat' ^{sump} usq; ^{sump} sed
frustra ^{sump} ī ^{sump} hodiernū ^{sump} .n. ^{sump} noīatur ^{sump} .ī ^{sump} hodiernū ^{sump} ē ^{sump} fami/
geratus ^{sump} qđ ^{sump} solū ^{sump} cupiebat ^{sump} Et ^{sump} (qđ ^{sump} Lūius ^{sump} dixit ^{sump} de
Mālio ^{sump} capitolino) ^{sump} qđ ^{sump} fame ^{sump} magne ^{sump} malebat ^{sump} esse ^{sump} q̄
bonæ: ^{sump} hoc ^{sump} idē ^{sump} de ^{sump} Heraastro ^{sump} dicēdū: ^{sump} qui ^{sump} hoc ^{sump} so
lū ^{sump} curauit ^{sump} etiā ^{sump} nephāda ^{sump} patrādo: ^{sump} ne ^{sump} uita ^{sump} sui ^{sump} ob/
liuisceret. ^{sump} Gloriā ^{sump} nō ^{sump} uideri ^{sump} finē ^{sump} fœlicitatis.
Verū ^{sump} hæc ^{sump} gloria ^{sump} nō ^{sump} uideēt ^{sump} esse ^{sump} finis ^{sump} ille ^{sump} fœlicita/
tis: ^{sump} quē ^{sump} querim': ^{sump} cū ^{sump} sit ^{sump} res ^{sump} caduca: ^{sump} & ^{sump} intra ^{sump} breue
seculū ^{sump} flaccescat: ^{sump} cū ^{sump} aliū ^{sump} de ^{sump} p̄deat: ^{sump} qđ ^{sump} de ^{sump} sūmo
bono: ^{sump} credi ^{sump} nephas ^{sump} ē: ^{sump} magis ^{sump} em ^{sump} in ^{sump} laudātibusq;

Oratius

Exemplum
Herostati.

Fame
magne

in laudato consistit gloria quæ nihil aliud est: q̄
opinatio de aliena virtute bene sentiētium. huc
adde qđ phī & cū primis diu^o Augustin^o amorē
laudis & gloriæ feruentissimū vitiū esse dixerūt
hinc illud Oratianū. Laudis amore tumes. Hic
illa persiana mordacitas. Egregiū cū me vicinia
dicat nō credā? & illud. Sed recti finēq; extremū
q; esse recuso Euge tuum & belle.

Gloria qđ
Augustinus

Presens

Exclamat tragicus poeta O doxa doxa o gloria
gloria: qđ aliud es q̄ auriū inflatio magna. De/
mocritus abderites phūs letatus est: q̄ Athenis
multos annos vixerit ignotus illi urbi: veni in/
qt athenas & nō me nouit Anne^o Seneca decēt
ait q̄ vixit not^o oib^o ignot^o morit sibi. & ab Ora
tio luculēt dictū Nec vixit male: q̄ nat^o moriēsq; fefellit

Gloria infla
tio auriū/De
mocritus
Nemo me
nouit

¶ An in potēcia sit collocata fœlicitas
Quidā summū bonū in sūma potētia cōstituūt
hi uel regnare ipi uolūt uel adherere regnātib^o
iudicāt eē fœlicissimū pulcherrimūq;. Et pfecto
regū resut ait Liuius inter deos hoiesq; pulcher
rima Reges sūt dii terreni: qđ etiā historico exē/
plo cōprobat Nāq; Anatharicus gothorū rex cō
stātinopolim ad Theodosiū impatorē post ictū
fed^o inuisendi causa uenit: a quo comiter & hos
pitaliter accept^o ē: & cū vrbē introiisset: cūq; edi
ficia ciuitatis pulcherrime atq; frequētiā populi
cōteplaretur. Cūq; deinceps impatoris regiā in
gressus obsega officiaq; diuersa cōspiceret: sine
dubio inqt De^o terren^o ē impator. In libro Esdre
scriptū legim^o si dixerit rex exterminate extermin

Liuius
Reges dii
terreni.

nāt: plātate plantāt : cūcta obediūt regiz maie/
stati dicere solebat Iuli⁹ Cæsar. Si violādū ē ius:
regni causa violādū est. Idē cū in alpib⁹ oppidu
lū oppido pusillū pteriret : amicis querētib⁹ an
etiā illic seditiōes aliquæ de p̄cipatu forēt: *μαλ*
λον αν εφη εβουλομην προτος ενταυθα εινακι ηδευ
τερος εν ρωμη mallē igt hic esse prim^o q̄ Rome
scd⁹ Hic illd Papinii Statii. Sed sūmo dulci⁹ vñū
stare loco. Polynices q̄q; apd Senecā ait p̄ reg
no velim patriā penates cōiugē flāmis dare.

Malo hic eē
primus q̄
Romæ
secūdus.

Polynices apud Seneca

Potentiam nō esse summū bonū.

Regnū res
onerosa.

Ceterū multa sunt quæ documēto sūt solidā fœ
licitatē nō esse in potētatu & regno collocatā: &
illud imprimis qd̄ scribit Dion prusensis Regnū
esse rē arduā laboriosam: plenā curatū: plenā ne
gotioꝝ: quæ incōmoda p̄cipes ip̄os sape ptur
bāt. Preterea versus est antiquus puerbii vice in
uulgat⁹ usurpat⁹q; *Necesse est multos timeat⁹*
quē multi timēt. *Recepto aut̄ semel hoc metu*
nō pōt esse firma ac incōcussa fœlicitas. *Semper*
aut̄ ut inquit ph̄aligs terror impēdet : ex quo
colligit̄ beatitudinē hāc quā querim⁹ : in regno
rep̄iri non posse utpote refertissimo terrorū atq;
formidonū: A Seneca nō minus uere q̄ uenuste
scriptū ē. *Simul ista posuit cōditor mūdi deus.*
odiū atq; regnū *His astipulatur scitū illud regis*
illi⁹ quē ferūt traditū sibi diadema prius q̄ capiti
id imponeret retentū diu cōsiderasse ac dixisse .
O nobile magis q̄ felicē pannū: quē siq; penit⁹
cognoscat: q̄ multis solitudinib⁹ & piculis: &

Terra im
pendit .

Nobilē ma
gis q̄ felicē
pannum

miseris refertur sit: ne humi quidē iacentē tollere
 uellet Notissimū mēoratissimūq; est exēplū Da
 moclis atq; Dionisii. Nā cū Damocles cōmemo
 raret i sermōe copias & opes: ac maiestātē Dio
 nysii syracusani. Negaretq; vnq̄ beatiorē extitit
 se: vis ne inqt Dionysius o Damocle qm̄ te hęc
 mea vita delectat ip̄e eādē degustare: & fortunā
 expiri meā: cū se ille cupe dixisset: collocari ius
 sit hoīem i aureo lecto: strato pulcherriō: textili
 stragulo: abacos cōplurios strauit argēteis aure
 isq; celatis vasis: tū ad mēsam eximia foīa pue
 ros iussit cōsistere: eosq; ad nutū illi^{abonj} intueris dili
 gēter ministrare. Incēdebāt odores: mēsa cōcui
 sitissimis epulis extruebāt: aderāt vnguēta coro
 nā: delitiarū oē gen^{primo} Fortūat^{primo} sibi Damocles vi
 debāt in hoc tā beato apparatu gladiū fulgentē
 e lacunari seta equina appēsū demitti iussit ut
 impēderet illi^{primo} beati ceruicib^{primo}: Cūq; ille Diony
 siacas copias imminentis mortis piculo asp̄naret:
 iāq; beat^{primo} aplius eē nollet: Talis ē inqt Dionysi^{primo}
 vita quā beatā putabas: sic semp nobis mortē i
 minētē uidem^{primo}. Existiate ergo quo mō felix ille
 esse poterit q̄ semp timere cōpellit. cuiq; Tātali
 saxū (ut dicit) semp ipēdit. Imperiū res ē iuidio
 sissima ut inqt Vopisc^{primo}: meritoq; ait Sidoni^{primo} A
 polliaris. Nō assētior his q̄ sūmā beatitudinē ex
 istimāt sūmā ptātē: Nā sicut hoīb^{primo} reges: ita regi
 b^{primo} desideria dominādi domināt: hic inuēti cō
 plutes q̄ vitā priuatā ociosāq; regno anponerēt.
 Seneca Me mea tell^{primo}are secreto tutoq; regat Ca

Exēplū da
 moclis &
 Dionysii

Greco h^o 7° 149 q
 h^o cod

Gladius est
 lacunar de
 missus

Tātali saxū

Felicitas in
ocio.

Exemplū cy
nei & pyrrhi

Ociabimur

tullus ^{liber} O quid solutis est ^{beatus} curis ^{Oratius} Oratius:
Nec oia diuitiis arabum liberrima muto.
Arist. i ethicis inqt ^{in mortalibus} Videt felicitas eē i ocio: Ne-
gociamur ut ociemur. nō ab re fuerit hoc potis-
simū loco exēplū de ^{Pyrrho} Pyrrho & ^{Cynea} Cynea pulcher-
rimū recētere: Cyneas. n. facū dia mēoriaq; ppol-
lēs: Pyrrhū ad italiā ppēsū cernēs: Sic illū aliqñ
ociosū affat' ē Egregii bello o Pyrrhe romani eē
dñr: qđ si eos supare dii dederit qđ tūc agemus:
ad hac pyrrhus Nulla inqt nobis neq; barbara
neq; græca ciuitas resistere poterit romāis supar-
tis. sed statī toti' Italie impio potiemur parū p cō-
morat' Cyneas cū italiā ait cepim' qđ tūc age-
mus: Et Pyrrhus p̄xima inqt ē insula sicilia opia
& opulēta: q̄ captu facilis erit Recte inquis dicit
Cyneas sed an finis militie nobis erit cepisse sici-
liā De' mō inquit victoriā p̄stet: Nā his ueluti plu-
diis vtemur ad res maxias cōficiendas. quis. n.
aphrica abstineat & carthagic: q̄ subacta nullus
nobis resistet orbis. Ita ē inqt Cyneas Sed victis
oib' & subactis qđ faciem' tādē: & pyrrhus sub-
ridēs ociabimur iqt: & quotidiana festiuitate le-
titiaq; p̄fruemur: tūc Cyneas: qđ uetat o rex iqt
quo min' nūc ista letitia & festiuitate & ocio p̄-
fruāur Suppetit q̄ppe nobis sine labore facultas
istax rex oim: ad qs p̄laguinē & picula & erū-
nas puēturi sum' verissima erāt q̄ dicebāt a Cy-
nea sed pirrhū neq̄q; ab icepto retraxerūt. iāiā re-
gno italico inhiātē & spes i modicas ahelātē Nō
pauci extiterūt: q̄ ociū & vite rustice simplicitatē

^{frustra} fortunata esse censuerunt. In eaq; uera foelicitate
^{indemur} collocauerunt: haud dubie ^{nam infra} uita rusticam urbem an
ponentes hic ait Maro. O fortunatos nimirum sua si
^{frustra} bona norint agricolas. Et Oratius. Rure uiuentem
beatum esse autumat qui alio quoq; loco sic cecinit
Beatus ille qui procul negotiis
Ut prisca gens mortalium
Paterna rura bobus exercet suis
Solutus omni fenore.
Delphicum oraculum Aglaum dixit esse foelicissimum:
q; in angustissimo archadiae angulo paruum sed
annuis victibus large sufficiens praedium colebat: nunquam
ex eo egressus & ita minia cupidie minimum in uis
ta mali exptus: & perfecto ut ait idem Oratius.
Viueret naturae si conuenienter oportet
Vidisti ne locum potioerem rure beato.
Natura enim (ut enquit M. Varro) dedit agros: ars hu
mana edificauit vrbes Rusticatio autem ab exiguis
perfecta primordiis ad summum columnem puenit: Hic
apud antiquos graecos illustrissimus quisq; pastor
erat: ex quo alios graeco uocabulo poliarnas:
alios polymelas: alios polybutas uocitarunt: a
multitudine uidelicet agnorum: ouium: ac bouum. Ro
mani cum uirum bonum laudabant eum bonum agricolam
bonumq; colonum appellabant: amplissime enim lau
dari existimabant: q; ita laudabant. In tanto deniq;
honore apud priscos fuit agricolatio ut impato
res Romanos non puuerit manibus triumphalibus
agros colere: semina tractare: arbuta disponere.

Laus uita
rusticanae

Aglaus nunquam
egressus gelum

Triūphales
aratores

Deumia a pironi no pironi

Diocletianus
deposuit im-
perium

Attalus rex

Scriptores rei
rustice.

Portius Cato

Præterea nobilissimarū familiarū nō aliūde cog-
nomēta sunt: quā a rebus rusticanis: Nam Fabii
Lētuli Cicrones a leguminib⁹: quæ qsq; optie
serebat cognoīati sunt: Pisones a pisendo dicti:
Multa quoq; noīa habem⁹ ueterū Romanorū: p-
tim a maiore: p^otim a miore pecore deducta Hic
em iunios bubulcos: Statilios tauros: Pōponi⁹
vitulos cognoīarūt Hic portii Catones & Annii
capræ nōminatā Quinetiā italiā nuncupationē
traxisse a vitulis: quos græci antiqui italos uoca-
bāt nēo nō nouit Hinc locupletes appellati loci
hoc est agri pleni & ipa pecunia: ipm⁹q; peculiū
a pecore nomē sortiunt. Infinita ppe dici possēt
& vitæ de rusticæ bonis ac foelicitate sed meipm
cohibeo: eū i libro orationū nēarū extet oīo cō-
tinēs laudationē rusticationis vberimā. Illd̄ dis-
simulāter pterire nō possum. qd̄ Diocletian⁹ im-
perator imperio deposito contulit se in ociū rei
rustice quietissimū: illicq; beatissime colēuit &
Attalus rex omīssa regni administratiōe hortos
fodere cepit & villicari De agricultura nō min⁹
honorata quæ frugifera Reges ducesq; aplissimi
scriptitauerūt. Si quidē Hiero. Athal⁹: & Arche-
laus reges Xenophon & Mago duces volumia
de re rustica cōdiderūt: Præterea innūeri tā græci
q̄ latini cōditores negotiū istud stilo illustraue-
rūt: Sed illoꝝ qui extant Marcus Portius Cato
omniū bonarū artū magr̄ optim⁹ ac sine emulo
agricola librū coposuit pcepta colēdi agrū con-

tinente: post Catonē Terētius Varro: qui a terrē Terentius
tiano vir doctissim⁹ vnde cūq; dict⁹ ē: annū iam Varro
uita octogesimū primū agēs rē rusticā expoliuit Plinius
Plini⁹ n̄: quo nil doctius. cōposita breuitate ye Palladius
nustauit Palladi⁹ decētissimo ordie distixit. Co/ Collumella
lumella aut tāq; rusticatōis parēs totū disciplinæ
rusticæ corpus luculētis volūinib⁹ cōplexus est Vergilius
Vergili⁹ uero carmie Georgico rē rusticā poten
tem fecit: reddiditq; illustriore Et nos hoc anno
duos hos inclitissimos rē rusticæ scriptores
publico auditorio p̄fitebimur: id maxie curātes
ut nō minus frugifera sit quā voluptifica nostra
p̄fessio Sed iam reliqua p̄positi pagamus.

An diuitia sint finis bonorū

Quidā imo penes oēs autumāt summū bonū
esse diuitias: & solū diuitē esse beatū: simul con/
cinētes illud Horatianūm. An diues beat⁹

O ciues ciues querendā pecunia primum

Virtus post nūmos Nec min⁹ illud ex sermōib⁹

Ois em̄ res: virt⁹: fāa dec⁹ diuīa hūanaq; pulcris

Diuitiis parēt: quas qui cōstruxerit ille

Clar⁹ erit: fortis: iust⁹: sapiēs: etiā rex & qcqd vo

let Oratiane snie astipulat Petroni⁹ arbiter cū ait

Quisquis habet nūmos secura nauiget aura Petronius

Fortunāq; suo tēperet arbitrio. Et mox paulo arbiter.

Multa loquor quid vis nūmis p̄sentibus opta

Eueniet: clausum possidet arca iouem.

Hic iuriscōsult⁹ .n. de verboꝝ significatōe refert

bona dici diuitias ab eo q̄ beēt. i. beatos efficiāt Bona q̄ beent

**Dictum
Verres**

**Scitum Phi
lippii**

**Mauors
fulminat**

ait M. Tullius diuitias esse effectrices rerū mag-
narū & cū primis uoluptatū : pecuniæ nerui sūt
belloꝝ: aurū psuasio ē regū Huic metallo ut in-
quit verissime Apuleius) Difficultates sunt oēs
puie: & auro adamantinae fores pfrīgūt. Dictitare
solebat. Verres nihil eē tā sanctū qđ nō violari:
nihil tā munitū: qđ nō expugnari possit aurū ut
inqt Oratius. Per medios ire satellites. Et prum-
pere amat Saxa potētius ictu fulmineo.

Philipp^{us} Macedonū rex oīa castella expugnari
posse dicebat i quæ mō a sellis onust^{us} auro pos-
set ascendere : Ideo impatores boni qđ tormetis
& machinis expugnare nō possūt vincāt auro :
sicut Philippus vrbium portas diffindebat.

Cū i p̄sentia mauors fulminēt & telū suū cōcu-
tiat: nō nihil uelut i trāscursu de re bellica inter-
seramus. Plurimū in bello pollere credūt mili-
tū copia & virtus. Ingenia impatorū: fortuna p̄
oīa hūana maxie in res bellicas potēs: qui uero
pecunias belloꝝ neruos eē dixerūt oraculo cer-
ciora dixisse vidētur. Archidamus lacon sociis
p̄cūctātibus: quātū satis foret pecuniæ ad belli
administrationē respōdit ο πολεμοσ ου σε ταγμα
να ζη τει hoc ē bellū ordiata nō querit Existimat

Res in impatore esse nra
M. Tullius i sūmo impatore quatuor has res in-
esse oportere Scientiā rei militaris: virtutē: aucto-
ritatē: foelicitatē. Non pauci addūt quintā ueluti
potentissimā auri copiā & affluentiorē: sine quo re-
liqua manca & mutila esse existimātur: sine quo

praclara nō facile geri possūt. Nāq; offitiū boni
impatoris ē ut qđ uirib⁹ efficere nō pōt id auro
efficiat: interdū altu calliditateq; cōficiat: imitetq;

*Solus est aspi
hndos ubi jura qđ
in saluē*

Lysandru qui cesebat vulpis pellē assuendā esse
quo leonis nō assequet: qui dicebat pueros talis
esse decipiēdos: viros aut iureiurādo: sed i arca
nis sit & ἀπορητοίς qđ factur⁹ ē impator. Vnde

Lysander
Vulpino pel
lis assuenda
leoninae

pceptū militare traditura Vegetio Quid fieri de
bet tractato cū multis: qđ uero factur⁹ sis cū pau
cissimis uel potius ipe tecū: hīc laudat⁹ ille Me
tellus: qui interrogāti: qđ factur⁹ foret respōdit
si vestē hāc mei cōsiliū cōsciā esse crederē: eā flā
mis delirere: hīc inter signa romana erat Minotaur⁹

Vegetius
Metellus

taurus: quēadmodū ille i intimo labyrintho ab
ditus erat: ita ducis cōsiliū semp deberet esse se
cretū. Dicere solebat Paul⁹ Emili⁹ bonū impa
torē nūquā signis collatis decertare oportere ni
si summa necessitudo, aut sūma ei occasio data
esset Militaris sine duce turba corpus esse credit

Minotaur⁹
inter signa

sine spiritu plusq; pollet interdū bon⁹ impator q̄
nūerosus exercit⁹ Hinc cū Scipio Aemilian⁹ nu
matinos vertisset in fugā: illiq; grauiter indigna
rent querētes: quid romāos fugissent quos pri⁹
tociēs fugauissent: tūc numatinū quēpiā dixisse
ferū:

Exercit⁹ si
ne duce cor
pus sine spi
ritu.

hoc est oues quidē & nūc easdem esse sed
pastorē aliū: Vereq; pditū est tanti esse exercitū
quāti impatorē Ex quo illd Chabria dignū sci
tu dignūq; meoratu est: qđ dicere cōsueuit

Oues eadē
pastor ali⁹.

C

Dictū cha
brie scitissi
mum.

Euripides

Grati^o au/
rū q̄ solē

Iuuenalis

id est formidabiliorē esse ceruorū exercitū duce
leone: quā leonū duce ceruo Idē dicebat officium
optimi impatoris esse res hostiū & cōsilia optie
nosse Id aut fit cōmodissime p̄ fidissimos explo
ratores: parant aut tales liberalitate & pecunia: q̄
uel una virt^{us} saepe victoriā p̄stat ex hostib^{us}: qua
caesar dictator milites sibi reddidit deuotos: fide
les: obnoxios: In hac diuertisse nō fuerit alienū
p̄pter gliscetes in dies belloꝝ rumulos: q̄b^{us}
italiā flagraturā omināt Ergo igit ut ad p̄politū
reuertamur: pecunia ingens generis hūani bonū
existimat: ut inq̄t Euripides: pecunia in honore:
paupertas p̄bro haberi cepit: ut Sallusti^{us} Senecaq;
notificāt: Cui diuitiæ sup̄sunt huic nihil prorsus
desse creditur.

Et genus & formā regina pecunia donat
Et bene nūmatū decorat suadela venusq; vt inq̄t
Orati^o puerbii quoq; vice illd' inuulgatū Vnde
habeas querit nō sed oportet habere In decre
tis canonicis dis. q̄dragesimoseptia traditū ē: qd'
mens mortaliū semp̄ aurū: semp̄ argentū uidet:
Grati^o au/
rū q̄ solē Grati^o intuent aurū q̄ solē: om̄is n̄ra oratio ad
deū aurū querit. Huic snie subscribit illud saty
rici poetæ memoratissimū.

Prima fere vota & cunctis notissima templis
Diuitiæ crescant: vt opes: vt maxima toto
Nostra sit arca foro.
Seneca libro vigesimo secūdo eplāꝝ admiratio
nē inquit parētes auri argētq; fecerūt: totus po/

^{Aspirans}
pulus in alia discors: in hoc cōuenit. hoc suspi-
ciūt: hoc suis optāt: hoc diis uelut maximū rex
hūanarū cōsecrāt. Deinde qd' optimū uideri vo-
lūt seculū id aureū appellāt: Sine me inq̄t alius
uocari pessimū: simul ut diues uocet: An bonus
nō an diues oēs q̄rimus nō quare & vnde: qd
habeas tm̄ rogāt: ubiq; tāti quisq; quātū habuit
fuit. Cōsimile est illd' Apulei ex apologia: tanti
reuera estis quantum habetis.

Seculum
aureum
Nam simile appellatur per se argenteum
*2. nōnū p̄cip̄ sua m̄mōriā
fuit in auro Tanti h̄c
& fidei*

Caligula Romanus im p̄ator existimās aurū esse
summū beatitudinis sup̄ innūeros aureorū acer-
uos nudis pedib⁹ spaciatus & toto corpe aliquā
diu uolutatus est. Græcus ille Alcmeon de quo
scribit Herodotus olim p̄grandē tunicā indutus
& calceos latissimos calceatus. p̄rexit ad thesau-
ros Cresi Creso p̄mittente: ibiq; in aceruos au-
reorū p̄cumbēs primū referit calceos auro: de-
inde oēs sinus uestimenti: quinetiā ramenta auri
crinibus implicuit: os quoq; & manus auro im-
pleuit: exiuitq; auro suffarcinatus nō homini si-
milis sed mōstro: cuius os erat turgidū: & cūcta
mēbra auro onusta. Interrogatus Bias prienē-
sis quidnā faciens homo delectaretur: lucrās in-
quit. Pithius quoq; bithinicus qui Xerxis tem-
poribus claruit auri cupidine incensus: tanq̄ id
summū bonum foret: omnes ciues in metallis
auri fodientis occupatos habebat. Idq; vnum
auri congerendi studium tantopere colebat: vt
multi ob laboris magnitudinem interirent.

Caligula
Alcmeon
onustus
auro

Respōsum
Biantis.
Pithii remo-
tior.

Vnde mulieres agnomiatim ad Pithei uxorem
venerunt orantes: ut huic malo mederetur: quæ illas
bono animo esse iussit. Deinde adhibitis artificibus
panes & edulia omne generum ex auro confici precepit:
quibus diligenter studioque confectis pitheo parari
cenam postulanti auream mensam uxor apponi iussit:
Cuius aspectu delectatus est Pitheus utpote mira
arte singula elaborata conspiciens: inde aspectu iam
habunde faciat cibum afferri precipiebat uerum uxor
cuncta quæ postulasset ex auro concinnata iube-
bat apponi: cumque ille iracundia percitus esurire se vo-
ciferaret: neque aurum se id temporis amplius exposcere
Tamen uero mulier cordata & prudentia pollens: nul-
lius inquit rei o communi propter hanc unam habende fa-
cultatem prebes: omnis omnium uirorum cura tuo iussu
in parado auro uersat: iam nemo agros colit: iam omnes
serendi plantandi arbores: & totius rusticationis di-
ligentia intercidit dum in auro fodiendo tuo iussu
omnes sunt occupati: hac uxoris castigatone tam sancta
tam uera: non mediocriter commotus Pitheus. Est fo-
dendi tamen auri negotium nequaquam penitus omisit
tanquam in auro summa beatitas esset collocata. Hic
est ille Pitheus qui platanum auream uitemque nobilem
illam Dario regi donauit: qui Xerxis copias innum-
merabiles excepit epulo: stipendium quoque quique
mensium frumentumque palendo exercitu pollicitus.
Diues ille apud Oratiu sic inquit
Populus me exhibeat: mihi plaudo ipse domi
Simul ac nummos contemlor in arca.

Platanus
aurea.

^{substantivum} Penetramus inquit nō min⁹ vere q̄ elegāter Plini⁹
 In terrā viscera auri argētiq; venas & aris ac plū
 bi metalla fodiētes: gēmas etiā ac quosdā puu-
 los quibus lapides scrobib⁹ in pfundū actis. vis-
 cera ei⁹ extrahim⁹: ut digito gētes gēma quā pe-
 timus: quot māus atterūt ut unus niteat afficu-
 lus: Si ulli essent inferi iam pfecto illos auaritiā
 atq; luxuriā cuniculi refodissent.

Verba Plinii
 bracteata.

Communis ad hunc non desiste non gaudet
 in ostentis habere rursus annis
 Est in foraminibus per terra amulorum

Diuitias nō esse finem fœlicitatis.

Verū enī uero (ut tradit Aristoteles) ipse diuitiā ne
 quā sunt ipm sūmū bonū: Sūt qdē utiles: expe-
 tūt qdē ppter fœlicitatē: sed nō sunt ipa fœlicitas
 q̄ ppter seipam expetit Quod bonū ē ex malo
 nō fit: diuitiā aut fuit ex malo & iniquitate: ergo
 nō bonū: ex quo illud Hieronymi Diues aut ini-
 quus aut iniqui heres Et illud euāgelicū. Facite
 vobis amicos de mānōna iniquitatis hoc ē ex di-
 uitiis: q̄ ex iniquitate pueniūt. Preterea nihil phis
 & potissimū Senecæ bonū videt quo q̄s & male
 uti pōt Videm⁹ aut diuitiis q̄ multi male vtātur
 quietiā qd̄ boni ē nocere nō pōt nec debet Atq;
 uidem⁹ diuitias q̄ pluris fuisse exitio & nocuisse
 vñ colligim⁹ diuitias p sūmo bono habēdas nō
 eē cū sæpe vertatī malū detq; pessū ipm posses-
 sorē: hic illud satyricū Sed plures nimia congesta
 pecunia cura Strāgulat: & cūcta exuperās patri-
 mōia census. Longū facerē si uellē in p̄sentia p-
 cēsere quot viros diuitiā imodice in exitiū p̄ci-
 pitauerūt: obuia oib⁹ sūt exēpla id gen⁹ Quicq̄

Distinctus
 Hieronymus

Mānōna ini-
 quitatis
 Diuitiā cau-
 sa exitii.

C iii

Unus erat salus quibus qui
 habebat remittit et proinde quod
 in ipis p̄sentibus amulorum
 morte remittit et remittit ipse
 magnum remittit amulorum
 in ipis p̄sentibus amulorum
 ipse amulorum amulorum amulorum
 fugit ipse remittit amulorum
 ad p̄sentibus amulorum amulorum
 libro de amulorum

Hesiodus
Dimidium
plus toto

Felicitas p/
sonata.

Dictū Anax
agoræ.

An perlas
rex beatus.

Crates abie
cit aurū

aptā moderationē supgradit ut scribit Apulei' i
magia: oneri poti' q̄ utui exuberat ex quo ē illd
Hesiodi ^{εσ ω πλεον ημισυ παντος .i. q̄nto pl' ē di}
midiū toto. Plato in v. de rep. & li. iiii. de legib' ⁶⁹
iterptat dimidiū eē plus toto: q̄a mediocritas ē
utilior salubriorq; ip̄o imodico & toto qd̄ sepe
noxiū ē atq; pestiferū qd̄ i diuitiis nō sit sūma feli
citas documēto maxio euidentissioq; sūt hoies di
tissimi: quos mestos: anxios: sollicitos identidē
cōspicim': quorū felicitas bracteata: p̄sonata sup
parata elegāter a Seneca appellat: q̄si uelamēto
quodā adumbrata: ut foris & fronte beati vide
ant: intus uero & in secessu animi infelices ac mi
seri. Multi quos vulgus ob diuitias felices putat
sape dolent: sepe suspirat: Interrogat' Anaxago
ras quis nā esset felix: Nēo inqt ex his quos tu fe
lices existimas. Socrates apd' Platonē interroga
tus a polo felix ne ei uideret Archilaus Macedo
nia rex: nescio eqdē: nūq̄. n. apd' ip̄m fui. Idem
negauit magnū perlas regē sibi felicē uideri. q̄a
inqt ignoro quo pacto ad eruditionē iusticiāq;
se habeat. Virtute n. nō diuitiis felicitatē metie
bat. Ait plautinus senex. odi ego aurum: multa
multis sape suasit perperā: Vtinā inqt Plini' nē
posset e uita in totū abdicari aurū: sacra fames:
ut celeberrimi autores dixerē. p̄cissum cōuitiis
ab optimis q̄busq; & ad perniciē uitæ reptū. A/
puleius aurū appellat metallū execrandū. Hinc
haud imerito Crates Theban' ut ab historicis p

ditū est: & in decretis canonicis repetitū: magnū
pondus auri abiecit neq; putauit se posse & vir-
tutes & diuitias simul possidere. Hic Zeno audi-
to rerū suarū naufragio: iubet inq; fortūa me ex-
peditius phāri. Democritus quoq; magis uacuo
aio studiis librā oparet: patrimōiū suū patriā do-
nauit. Et Anaxagoras possessiōes incultas relinqt
pluris faciēs doctrinā q̄ diuitias: cui⁹ ē illd' scitū
Nō essem inq; ego salu⁹ nisi iste possessiōes pe-
riissent. Huc adde q; nulli mortaliū vnq; tantū ē
quantū cupit: fortūa em̄ ut inq; epigramatarius
poeta: multis nimiū dat. satis nulli: quāto diui-
tior q; est tāto cupidior: qui aut cupit beatus
esse nullo mō pōt: Talis magnas inter opes in-
ops est: & cōgesto paup in auro: ut clarissimi au-
tores pdiderūt. Et ut ait Clandian⁹ Semp inops
quicūq; cupit. Et mediūfidius ad viuēdū velut
ad natādū is melior: qui onere liberior. Maiore
inq; Seneca tormēto pecunia possidet: q̄ q̄ritur.
Preterea nō valēt diuitiā liberare a morbis: q̄b⁹
implicati mortales p̄ valitudie impēderēt p̄licas
gazar: homo aut egrotus: quāuis opulētissimus
potētissimusq; beatus eē nō pōt. cū op⁹ sit p̄spe-
ritate ad bene beateq; fruendū cōportatis diui-
tiis. Ex quib⁹ oībus euidenter colligimus diuitias
nō efficere ip̄am felicitatē quā q̄rimus: quāq; fi-
nis est rerū omniū expetendarum.

¶ An virtus sit effectrix vitæ beatæ.
Seuerissimi sanctissimiq; phōrū summū bonū in-

Democritus

Dicitur

Nulli satis

Inops quicūq; cupit.

Seneca

Am
pura
vires
maga
upd 69

propria

in hunc p̄m m
māis

inops illud Iuuenal Cupit mior
māis p̄m q̄d p̄m mior
Nulli satis cupit

Non ē mior p̄m q̄d p̄m mior

Ina p̄m p̄m mior

Sapiētē esse
omnia

Virt⁹ altum
quiddam

Silius de
virtute

Virt⁹ quid
scdm Luci
lium

Plautus

Virtus recta
ratio.

^{honesto} hoc ē in ipa virtute posuerūt: existimā
tes solū sapiētē eē oīa. hīc exiit illd' Oratianū.

Ad summam sapiens vno minor est Ioue
Diues. liber. honoratus. pulcher. rex deniq; regū.

Et pfecto sicut auctor ē Seneca i libro ad Galio
nē de vita beata: altū qddā ē excelsum: & regale
inuictū infatigabile: Virtutē i tēplo iuenies: in
foro in cūria p muris stātē. puluerulētā. colora
tā. callosas habētē man⁹. Huic snie subscribit Si
lius a quo virtus ita describitur.

Frons hirta nec vnq; composita murata coma
Stans vultus & ore

Incessuq; viro propior: letiq; pudoris

Celsa humeros: niuea fulgebat stamine pallae

Dixit Ouidius Inuia virtuti nulla est via.

Oratius virtutem sic diffinit.

Virtus ē vitiū fugere & sapiētia prima stulticia caruisse.

Lucilius satyre cōditor: Virtutē his versibus enarrat.

Virtus est homini scire id quod queq; habeat res.

Virtus scire homini rectū vtile: quid sit honestum

Qua bona qua mala: itē qd inutile turpe: inhonestū

Virtus querendae rei finem scire modumq;.

Virtus diuitiis precium persoluerē posse.

Virtus id dare: quod re ipsa deberur honori:

Hostem esse atq; inimicum hominū morūq; malorū

Contra defensorē hominū morūq; bonorum:

Hos magnifacere his bene velle his viuere amicū

Commoda preterea patriae sibi prima putare:

Deinde parentū: tercia iam postremaq; nostra.

Poeta comicus in amphitrione sic inquit.

Virtus omnibus rebus anteit pfecto. Libertas: salus:

vita. res. parentes. patria & prognati tutantur seruat.

Virtus omnia in sese habet. omnia adsunt bona quē penes

est virtus. Seneca libro eplāe ix. ad Luciliū. Virtus

inqt est recta ratio. Augustin⁹ ait. Virtutē artem esse be

ne viuendi. Memoratissim⁹ est Oratiā⁹ ille versiculus.

Vilus argentum est auro: virtutibus aurum.

^{quodlibet}
Et ille.

Virtus est mediū vitiorū & vtrinq; reductum :
Autūat M. Cicero in tus. q̄stionib⁹ ad beate vi-
uēdū satis posse virtutē : cui astipulat Silius illo
versu. Ipa qdē virtus sibi met pulcherria merces
Nō ab re fuerit subtexere versus luculētos qbus
graphice decēterq; describit virtutē Claudian⁹ cū
Ipsa quidem virtus precium sibi; solaq; late
Fortunæ securā nitet: nec falsibus vllis
Erigitur: plausu vē petit clarescere vulgi.
Nil opus externæ cupiens: nihil indiga laudis
Diuitis animosa suis: immotaq; cunctis
Calibus ex alta mortalia despicit arce. Ait Oratius:
Virtus repulsæ h̄scia lordidæ
Intaminatis fulget honoribus.
Certe Pythagoras. Empedocles. Democritus.
Plato ad hāc virtutē p̄cipiendā nauigauere: hāc
perigrinatiōib⁹ susceptis uestigauere: hāc cū pri-
mis p̄dicauere tāquā beatitudinis effectricē. Cō-
trario & ut inquit phi cōtraria sunt cōsequētia :
Si vitia efficiūt vitā miserā consequēter virtutes
efficiēt beatā. ideoq; stoici dicūt sapiētē fore bea-
tū etiā si obcecetur obsurdescat: mēbris debilitē-
tur dolorib⁹ crucietur. Virtutē per se nō satis cē
ad vitā beatā p̄ficiendā. Verū re diligēter p̄p̄sa
& pensitata decernim⁹ in uirtute esse qdē pluriā
ad faciendā felicitatē sed haud quā oīa. Nā fe-
lix ut inqt Aristoteles indiget p̄ter uirtutē bonis
corpis atq; fortūæ: stoici qdē dicūt sapiētē i rota
& tormētis cōstitutū esse beatū: uel uolentes uel
nolentes nihil dicūt: quorum dogmata deludit

*Virtus auctus
facit in mediocritate qdē*

Silius

sic ait.

**Virt⁹ a Clau-
diano cele-
brata.**

Ait Oratius:

**Dogma stoi-
corū illusū.**

*Nam Theophrastus dicitur a dicitur
nam Theophrastus*

**Indolentia
Hieronymi**

**Seneca Aristoteli
de felicitate.**

Origenes

^{liber} Augustinus in xix. de. ci. dei cū in illis sit quidā ^{liber} supbia stupor Theophrastus: qui ex diuinitate loquēdi sibi nō inuenit in calisthene suo laudauit hāc sententiā: vitā regit fortūa nō sapiētia. In dolētia illa Hieronymi ^{quoniam} Nō est dicenda summū bonū quoniā in stultis esse pōt: ^{sed} foelicitas autē cū stulticia nō copulat: preterea aliud est nō dolere aliud esse in voluptate felicitateq;. Et ut inqt eleganter Seneca Indolentiā nūq̄ bonū dicā: quā habet cicada: habet pulex. Qui uoluptatē cum honestate summū bonū esse dixerūt hui dixerūt quidē aliqd: sed non oīa cōplexi sunt p̄ficiētia felicitatē. Aristoteles phōr̄ inclūtissimus in. x. ethicoꝝ felicitatē esse quandā contēplatiuā opationē sic colligit: Deos oēs maxie felices existimāt ac beatos: quas res tribuimus diis agēdas: iustas & iniustas ^{id foret si cōtractibus} & reddendis depositis sint occupati. At exercēt liberalitatē: absurdū est credere illis esse nūmos Dormire illos nō dicendū ut Endymionē cum somnus ad dormiētes p̄tineat. Vigilare ergo & viuere cūcti deū credūt: ergo & opari: ociosam em̄ & imobilē dicere naturā dei impiū est: quod & Origenes testat in iii: periarcho. Actiōes autē deo nō dant ut homini: quidnā itaq; aliud restat nisi contēplatio: quare dei opatio beatitudine p̄cellens cōtēplatiua sine cōtrouersia fuerit: igitur in hoībus cōtēplatio erit felicitas: & homo opatiōe contēplatiua summe felix existet: quæ deo

maxime est cognata Verū indigebit prosperitate
corpis & alimētis cū homo sit. Natura nāq; ipsa
nō est ad contēplandū sufficiēs: sed & corpus sa
nū esse oportet: & alimēta reliquūq; famulatum
adesse: Itaq; vite degēde ratio quieta maxie pla
cuit phis in cōtēplatiōe & cognitiōe posita re: &
q̄ ga deorū erat vitæ simillima: sapiēte ē uisa dig
nissima: ergo igitur ut aliqñ cōcludam⁹ latissimā
de felicitate disputationē recurrendū nobis ē ad
ipam definitionē: Est autē felicitas ut dudū dictū
ē plenitudo rerū optandarū: hęc autē plenitudo
cōstat ex triplici gñe bonorū: ex bonis animi: ex
bonis corpis: ex bōis fortūe: Cumulata hec bo
na faciūt absolutā felicitatē qđ ut plani⁹ & luci
dius p̄cipiat: qđ sit ipse homo: & ex qbus cōstet
q̄rendū ē. Homo neq; solū corpus ē: neq; ania so
la: sed ex ania simul & corpe cōpactus ē: p̄inde
sūmū bonū hoīs quo fit beatus: ex bonis vtriusq;
cōflatur: Qui virtutē sūmū bonorū eē dixerūt i
hoc lapsi sunt: qđ animū solū tuētes corp⁹ omi
serūt Qui uoluptatē corpis felicitatē meciuntur
animū incultū ac veluti pedisequū reliquerunt:
Qui uero ex animi & corpis ac fortūe bonis fe
licitatē cōstituerunt: hii veritatē ipam p̄pius in
spexerūt: eorūq; snia tāq; optūa uerissimaq; cōpro
bat. bona autē animi virtutes sūt: & hec lōge ma
gis honorāda q̄ corpis ac fortūe bona. Ania em̄
ut inquit uerissime Aristoteles in septimo poly
ticorum p̄ciosior est corpore & pecuniis.

Contēplatio
ē felicitas

Felicitas ple
nitude oper
andorum

felicitas

Homo ex
ania &
corpe.

Felicitas ex
trinis bonis

Bona om̄

Bona animi ^{lana} ^{per lann} ^{prand} **Externa aut gratia animi expetunt: non aut animi**
gratia illorum: principatum inter bona animi obtinet
prudencia: que est cunctarum regina virtutum ut ait Plato
 hac circa humana versat: ut docet Aristoteles in vi.
 ethico: vnde Anaxagora: & Thales sapientes fuisse
 dicunt non prudentes: quia propria comoda ignorarunt:
 & patrimonium contempserunt Socrates virtutes omnes pu-
 tabat esse prudentias: ceteras virtutes ut iusticia: que
 lucifero mirabilior existimat: ut fortitudo: que
 propria viri virtus est: ut temperantia: que libidines
 obfrenat satis nota: & a nobis alio loco fusi⁹ ex-
 plicate. Doctrina & ipse multi iuge inter animi bo-
 na memorat: quibus animus fit θειοτάτος. i. diuinissi-
 mus Bona corporis sunt valitudo robor pulchri-
 tudo. sine quibus non potest esse vera felicitas: ex quo
 satis liquet diuitias non esse summam felicitatis: cum
 bona valitudinem prestare non possint meritoque lau-
 datur illud Oratianum

**Bona cor-
poris.**

Oratius

Non domus aut fundus non aeris aceruus & auri
Egroti domini deduxit corpore febres
 Non animo curas valeat possessor oportet
 Si comportatis bene rebus cogitat uti

Virtus quoque sine valitudine corporis non satis fun-
gi officio suo potest. Animus n. sulturis corporis
 sustinet. cum sit vas & ueluti organum animi ipsum
 corpus. Dixit Salomon non est census sanitatis
 corporis. **Vulgatissimum est ille festiui poetae versicu-**
lus vice puerbii celebratus. Non est viuere. Sed
valere vita. Apud Platonem in gorgia Cancio
 coniuualis celebratur quam cantores in conuiujs

*Ex h. 1. fusi
 Sed corpus quibus affi. vas & om.
 aut aliqd. deprecatu*

**Corpus or-
ganum ani.**

*Almud
 Amud
 Amud
 Amud
 Amud
 Amud
 Amud*

*Amud
 Amud
 Amud
 Amud*

vsurpant ita concinnantes: Optimū qdem esse
bene ualere: Secūdo loco formosū esse. Tercio
habere diuitias bono mō partas Idē mox paulo
nihil inqt sanitate eē melius Hec M. Varro pri/
migenia nature appellat: Alii priā nature. graci

De quibus M. Cicero & Aureli⁹ Au/
gustin⁹ nō parū multa pdiderūt. Academici &
peripatetici utpote phōr nobilissimi pbāt hęc
prima naturā: in qbus numerāt incolumitatē va/
litudinē: sensus itegros: doloris vacuitatē: vires
pulchritudinē: quorū cōsimilia sunt i anio. Sine
pulchritudine nō pōt eē absoluta felicitas. Ideo
q; dixit Aristoteles q nō satis idoneus ē ad feliti
tatē homo penitus deformis Est em̄ forma dei
munus. & ut inqt **Homerus**

Deorum dona gloriosa nequaq̄ aspernāda verū
ad hęc corpis incolumitatē firmitudinēq; custo/
diendā: utpote rem rerū omniū p̄ciosissimā In/
uente sunt innūere medicine: tot cerata malag/
mata: emplastra: collyria: antidota: cataplasma

ta Excogitata sunt tot catapocia tot pharmaca:
tot medicatæ potiones inuēte. Compositiōes &
mixture inexplicabiles circūferūt: quin & medi/
cina a rubro mari atq; ex India petitur: ut ita fiat
p̄ciosior meritoq; scripsit Plinius n̄ vnā hęc ar/
tiū impatorib⁹ quoq; impare nullāq; esse medi/
cina fructuosiorē: Verū scito plus quotidianas
exercitatiōes ad sanitatē p̄desse q̄ medicos q̄ me
dicinā: exercitatione. n. ut ait Fabi⁹ Quintilianus

Cātilena
cōiualis
Primū bñ
valere.

Nullus melius sanatur

Pulchritu
do dei do
num.

Homerus

Malagmata

Catapocia

Nulla ars
medicina
fructuosior

Quintilianus

D

Galenus

Auicenna

Auicenna
Galenus
Celsus, clara lectio
nra exerci-
tatio.

Plato pbat
gymnasti-
cam

Pentathlon

Quisquer-
tiu Pan-
crastites

cūcta cōualefcūt sine qua ut inqt Galenus im-
 possibile ē hominē sanitate p̄sperrima diu frui :
 Et vt auctor ē Auicēna ad sanitatis cōseruationē
 plurimū pōt polletq; exercitatio : cui⁹ multe sūt
 speties. Galenus exercitacionē parue pilæ reliqs
 añponit Cōmode etiā exercēt: ut docet Corne-
 lius Celsus: cursus ambulatio: clara lectio : qua
 nos p̄pe peculiariter utimur : quotidie publicis
 lectionib⁹ cōtentissime boantes: & rauim exerta
 voce repugnātes Plato & Aristoteles gymnasti-
 cā cū primis p̄bant: qua vires augefūt & sanitas
 inoffensa custodiūt. p̄cipit Aristoteles in viii poly-
 tico & Adolefcētes gymnastice & pedotriuice eē
 tradēdos Vbi pedotriuica (ut hoc quoq; intrans-
 cursu declarem) significat exercitatio p̄tinens
 ad doctorē pedotriuicem: est autē pedotriues vt do-
 cet Plato in li. de phiā exercitatiōis magister: cu-
 ius offitiū ē (ut idē tradit in gorgia) Corpa hoim
 formosa robustaq; efficere Idē Plato adeo gym-
 nasticā: ut libro de re publica quito femias gym-
 nastica exercēdas esse censuerit: q li. vii. de legi-
 bus gymnastice noie exercitatiōes oēs bellicas
 cōtineri docet: sã q̄ diuidit in saltationē & lueta-
 tionē: prisci pentathlon noiauerūt Genus exerci-
 tatiōis his quiq; artib⁹ cōstans: iactu : discursu :
 saltu: iaculatiōe: & luetaiōe: id latini quinquet-
 ciū uocāt: Vnde athlete ipi quinquertōes dicti:
 p̄acrastie quoq; appellauerūt eū q̄ i omi gym-
 nastica exercitatiōe pugnaret & vinceret: & pan-

cratiū dixerūt ipm multiforme certamē de quo
 ita Proptius. Et patit̄ duro vulnera pancratio.
 Pancratiū meminit iuriscōsult⁹ titulo ad legē aq/
 liā his verbis: Si qs i colluctatiōe uel i pancratio
 uel pugile: dū inter se exercēt ali⁹ aliū occiderit:
 quo in loco mera delirāmēta vigilās somniauit
 acurū⁹: De Pācratio copiosi⁹ fufiusq; a nobis scri
 ptū ē i cōmētariis proptianis Ergo igit̄ ad bona
 corpis custodiēda vtemur exercitatiōe: q̄ ut ait
 Corneli⁹ celsus prima corpis curatio ē: debetq;
 semp̄ aīcedere cibū in eo q̄ bene cōcoxit: am
 plior: i eo q̄ min⁹ cōcoxit remissior. Valitudinē
 quoq; durabilē p̄stat ipa frugalitas & victus p̄ri
 monia Simplex em̄ cib⁹ homini vtilissim⁹ Econ
 trario aceruatio saporū pestifera & cōdimēta p̄ni
 ciosiora Hippocrates in li. de flatib⁹ malā dietā
 vocat que cōfit̄ ex plarib⁹ cibariis multiformiq;
 alimonia: Nā ut inqt̄ decēter & frugaliter Orati⁹
 Simul assis
 Miscueris elixa: simul conchilia turdis
 Dulcia se in bilem vertent: stomachoq; tumultū
 Lenta feret pituita.
 Bona externa: quæ uocant: ut sunt diuitiæ & ho
 nores: quæ vitā beatissimā perficere existimātur:
 in manu sunt ac potestate fortūæ: hec toto mun
 do ut inqt̄ elegāter Plinius Et locis oīb⁹ oībusq;
 horis oīm vocib⁹ sola inuocat̄ & vna noīat̄: vna
 accusat̄: vna agit̄ rea vna cogit̄: sola laudat̄: sola
 arguit̄: & cū cōuitiis colit̄: volubilisq; a plerisq;
 & ceca etiā existimat̄: yaga: icōstās: icerta: varia:

Simplex cib⁹
 saluberrim⁹
 Hippocra
 tes.
 Versus me
 moria
 digni.

Bona for
 tunæ.
 Scitu dig
 num de
 fortuna

Noia fortune

Rhānusia
Norcia Ty
che Noia
fortuna
compluria

Plutarch⁹
de fortuna

Theophrasti dictu
Plannus

Simulacrū
fortuna
Lactācius

indignorūq; faulrix: huic oia expensa: huic oia
feruntur accepta: & in tota ratiōe mortaliū sola
vtrāq; paginā facit. Hāc fortunā deā: qua renuēte
nihil secundū mortalib⁹ cōtingere pōt: Vario ri
tu multi iugis noībus totus uenerat orbis: Alii
Rhānusiā: alii Nemesis: Nortia alii: Sortē alii
nūcupāt. Tyche grācia oīs appellat: A fortūa
fortūatos dicim⁹ felices: quāsi fortūe alū nos aut
filios: cui tm̄ tribuere ueteres romani ut sexcētis
tēplis totidēq; cognomētis fortunā venerentur.
Nāq; Romae colebat fortūa cognomēto primi
genia. Viscata: pusilla: fortis: mascula. Cōuertēs
Bene sperās. Virgo barbata: Sicuti Plutarchus
docet in pble matis & in libro
idest de fortuna romanorū: Hinc Theo
phrastus scripsit in suo Calistene. vitā regit for
tuna nō sapiētia. Plaut⁹ quoq; sic ait in pseudolo
Centū docto & hominū cōsilia hec deuincit dea
fortūa. atq; hoc verū ē: p̄inde ut quisq; fortuna
utitur: ita p̄cellet atq; exinde sapere eū oēs dici
mus. Magnā inqt. M. Tulli⁹ esse fortuna vim in
utrāq; p̄tē q̄s nesciat: Nā & cū p̄spero flatu eius
utimur ad exitus pueniemus optatos: & cū refla
uerit affligimur Simulachrū fortune cū copia &
gubernaculo deformāt: ut auctor ē Lactācius li.
iii. diuina & institutionū tāq; & hāc opes tribuat
& humanarū rex regimē obtineat. cui opinioni
Vergili⁹ quoq; subscribit: qui fortunā omnipo
tentē uocat Et Salsiti⁹ crispus cū ait: Sed p̄fecto

fortūa in om̄i re domiatur: hęc dea ut inq̄t Ora
ti^o pollēs ē vel imo tollere de gradu mortale cor
pus Vel supbos vertere funerib^o triūphos. Et vt
ait Quidi^o Nēpe dat & qđcūq; libet fortūa rapitq;
Fāta deniq; ē uis atq; potēcia fortūa: ut ei locū i
celo quoq; fecerint: quintus. n ab horoscopo lo
cus appellat bona fortūa ut docet Iuli^o Firmic^o
in scđo matheseos græco uocabulo *αγαθοτυχη* Agathoty
nūcupāt: q̄ maxia societate cū horoscopo iūgit:
qa de trigono ab horoscopo videt: sextus uero
locus mala fortūa noiat qa nulla cū horoscopo
societate cōiūgitur: Ergo igit cū sint tria ḡna bo
nox: Animi corpis atq; fortūa. Hęc ut ait Ari
stoteles in vii. politico & oportet adesse felici: Fe
licitas. n. & vita beata cumulat ex cumulo ple
nitudineq; istox bonox: quæ quāto fuerint cu
mulaciora tāto fiat homo beatior: & ita erit vita
beata beatior beatissima scđm acadēicos. Stoici
uero hos gradus excludūt: apđ quos nihil ē re
ctius recto: nihil beatius beato. Bona aut animi
haud dubie censem^o reliqs antepōnēda pbam^o
librā illā Critolai: q̄ cū in alterā lancē animi bo
na imponat in alterā corpis & externa. tm̄ ppen
dere illā bonox animi lancē putat: ut terrā & ma
ria deprimat Supest ut vestigemus exēplis an in
ullo mortaliū cumulata fuerint simul hęc om̄ia
bona ut merito felix & esse & dici meruerit. Lu
ci^o Metell^o pōtifex. Cōsul dictator: magister eq
tū: q̄ prim^o elephātos: primo bello punico duxit
in triūphū: decē maxias res optiasq; cōsumasse

Onding

Agathoty
che bona
fortuna.

*Tua gna bonoru
An lis*

Libra Cri
tolai.

Exēpla feli
ciū insig
nia Felici
tas metelli

D iii

fert: Fuit em̄ primarius bellator: optim⁹ orator:
fortissim⁹ impator. auspicio suo maxias res geri
uoluit: maxio honore uti: summa sapiētia eē: sū
mus senator haberi: pecuniā magnā bono mō
inuenire: multos liberos relinquere & clarissim⁹
in ciuitate eē. Sed quāuis hęc oīa illi vni cōtige
rint nec ulli alii post vrbē cōditā. felix tñ dici nō
debet: si qdē is Metell⁹ orbā luminib⁹ exegit se/
nectā amissis incēdio cū Palladiū raperet ex tem
plo dex vestæ. Huius quoq; nepos inter rara feli
citatis humane exēpla nūerat. Nā p̄ter honores
āplissimos cognomē quoq; macedonici a q̄tuor
filiis illat⁹ ē rogo. vno p̄tore: trib⁹ cōsularib⁹ duo
b⁹ triūphalib⁹: vno cēsorio. q̄ singula paucis cō
tigere: Vnde a M. Tullio dictū ē veluti puerbia
liter: Metelli sperat sibi quisq; fortunā. Sed quis
hūc iure felicē dixerit: cū periclitat⁹ sit ad libidi
nē inimici Catini Labeonis tri. plebis: a quo in
ip̄o dignitatis suæ Flore ad Tarpeiū saxū rapt⁹ ē
ut precipitaret: faucibusq; intortis & expresso p̄ os
sanguine Egre alterius tribuni intercessione a li
mine ip̄o mortis reuocat⁹: alieno bñfitio postea
vixit Diuū quoq; Augustū vniuersa mortalitas
in hac felicitatis cēsura nūcupat: qui cū Caiū ex
filia nepotē in Armeniā mitteret: optabat a diis
immortalib⁹ ut illū Pompei beniuolētia: Alexā
dri magni audatia: & sua ip̄ius fortūa subseq̄ret:
Sed si diligēter estimēt cūcta: nō pauciora infor
tunitatis q̄ beatitatis documēta in eo repientur.
Inter q̄ cū primis nūerari p̄nt hęc. Repulsa i ma

Alteri⁹ me
relli p̄spi.
Calamitas
metelli

Augustus
felix.

gisterio equitū apd' auūculū Cesarem: triduana
egroti latebra in palude philippensi plio & ut fa
tent Agrippa & Mecenas aqua subter cutē fusa :
turgida latera. Naufragia sicula : Ruinae pontis :
tot scditiones militū tot aŋcipites morbi corpis :
Vulgatissima Iuliarū filia neptisq; adulteria alia
q; nō pauca infortūia: ex qbus fit ut infelix qdē
dici nō debeat: felix tñ eē nō possit in hac felici/
tatis reputatiōe subit inclytū Cresi Lidorū regis
exēplū : q cū thesauris opibusq; luculetissim⁹ &
oibus fortūae bonis exuberaret se oim mortaliū
beatissimū esse existimabat. ad quē cū puenisset
Solon atheniēsis vn⁹ ex septē Graeciae sapiētib⁹
hospitaliterq; in regiā except⁹ : iussu Cresi a mi/
nistris circūduct⁹ ē circa thesauros : oīaq; q mor/
tales pinde ac beatissima admirāt: Post hec Cre/
sus Solonē sciscitat ecquē viderit iā oim beatissi/
mū: sperās videlicet se inter hoies beatissimū eē
Ista pcūctabat : tūc Solon utpote phūs ab omī
assentatiōe sequestrat⁹ respōdit se uidisse beatissi/
mū Tellū atheniēsem: qd' illi in patria bene in/
stituta filii erāt honesti & boni: eorūq; singulis li/
beri: hīq; oēs supstites : Et cū hoc vitā quātū in
nobis sitū ē bene traduxisset: obit⁹ splēdidissim⁹
cōtiggerat: siqdē plio viriliter dimicās hoste in fu/
gā verso pulcerrimā oppetierat mortē: quē athe/
niēses i eo quo occubuerat loco publice huma/
uerūt magnificeq; honorauerut Iterū Cresus in/
terrogat quē nā secundū a Tello vidisset putans
haud dubie secundas se beatitatis ptes eē laturū

Exēplū Cre
si & Solo
nis

Tellus bea
tissimus.

Cleobis Bi-
thon in nu-
mero brōx

Mors cleobi

Nemo brūs
an obitum.

Cresus ex
urus reg-
no & captus

tūc Solon Cleobē inqt & Bithonē beatissimos
vidi: q̄b^o gen^o Argiuū erat & vict^o supeditabat
ad hec corpis robur excellēs: ut i certaminib^o pa-
riter ābo victores extiterit: pietate quoq; i matrē
mēorabiles: Nā cū dies festus Iunonis apd^o argi-
uos esset: oporteretq; oīno matrē eorū utpote sa-
cerdotē ad solēne & statutū sacrificiū curru vehi
ab oppido ad phanū stadia circiter quicq; ac qua-
draginta: mororaretq; iumēta tūc iuuenes hi iugū
subeūtes bouū vice plaustrū p̄traxerūt: & ita ma-
ter sacerdos aduecta ad delubrū Iunonis ē curru
a filiis ducto: quæ p̄cara deā dī ut Cleobi & Bi-
thoni filiis suis daret id qd^o optimū hoī dari pos-
set a deo: post hāc p̄cationē ubi sacrificarūt epu-
lati cū matre somno se dederūt: nec āplius sūt ex-
citati: sed in ip̄o delubro q̄scētes manē inuenti
sūt mortui: quorū statuas t̄q̄ viro & q̄ optimi ex-
titissent. Argiui apd^o delphos collocarūt: & his
qdē Solon secūdas beatitudinis p̄tes tribuebat:
ex quo Cresus cōturbar^o inqt o hospes athen^o:
sis adeo ne tibi p̄ nihilo cōtēnit n̄ra felicitas. ut
ne priuatis qdē viris nos equipandos ducas: tūc
Solon: neminē ante obitū appellādū esse beatū
grauiter ac copiose esse disseruit: asseruitq; homi-
nē eē calamitosū Cū null^o hūanae vitæ dies rem-
prorsus talē qualē alius afferat: & in diurno tpe
multa videant: que nemo uellet videre: & multa
tollerētur: quæ nolit quispiā tolerare. Snam So-
lonis fuisse verissimā ip̄i^o Cresi exit^o cōp̄bauit: *quis non p̄-
ter hūc dicitur*

^{Cresus}
Qui haud ita multo post magno impio spolia-
tus & a ^{Cyros} Cyro captus: sup ingentē pyrā impositus
vinctus cōpedib^{us} ē: ut viuus cōcremaret: cui in
tāta calamitate posito uenisse in mentē Solonis
ferūt: qđ sibi ab eo olim dictū foret ex viuētib^{us}
beatū esse neminē: tunc Cresus ingemiscens ter
Solonē nominasse sublatissima uoce pdit. Ad-
miratus ob hoc Cyrus iussit interptes p̄cunctari
quisnā hominū aut deorū is esset Solon: quē in
dubiis casib^{us} solū imploraret At Cresus nihil dif-
simulās cuncta: q̄ a Solone audiuerat renarravit
quæ ubi ad Cyru^m plata sunt tunc rex ille utpote
q̄ sapiētiōr esset quā Cresus: & Solonis oraculū
ex p̄sentib^{us} exēplis cōprobatū eē cōspiceret: nō
solū Cresum missū fecit: sed sūmo etiā honore
quo ad vixit apđ se habuit: Ex quo uisus ē So-
lon eadē orōe alterū seruasse ex regib^{us}. Alterum
cauciorē prudenciorēq; reddidisse auctores. He-
rodotus Plutarchus Marcus Cicero: & ceteri
ob hoc dixit poeta Satyricus Iuuenalis!
Et Cresum: quē vox iusti facunda Solonis
Respicere extremæ iussit spacia vltia uitæ Hic exiit illā Ouidius
Sed scilicet ultima semper (Nasonis)
Expectanda dies homini est diciq; beatus
Ante obitum nemo supremaq; funera debet.
Aristoteles tñ huic Solonis Inie alacriter recla-
mat ac refragatur: q̄ ait in i. ethicoꝝ beatos dici
viuentes cum felicitas opatio sit. Nemo felix.
Ceterū si verū iudiciū uolum^{us} ac repudiata omī
fortunæ ambitōe decernere: mortaliū nō ē felix

Carmē Eu/
ripidis.

Xenophilus
suauissimus

^{rapinā} Abūde igit atq; indulgēter fortūa decidit cū eo
q; iure dici nō infelix pōt: q̄ppe ut oīa bona affa
tim suggerāt: certe ne lassescat fortūa met⁹ ē. quo
semel recepto solida felicitas eē nō pōt: merito/
q; Chrysippus laudare solebat Euripidiū carmē
illud. Nemo mortalis ē: q̄ nō attingat dolor mor
busq;: & ut inq̄t verissime Plini⁹: q̄ multos accep
ta afflixere imperia: q̄ multos bona pdidere: &
ultimis miserere suppliciis: Ita ē pfecto alius de
alio iudicat dies: & tñ sup̄mus de oībus: ideoq;
nulli credendū ē: qd qd̄ incertū ac fragile ē hoc
mūn⁹ naturā: quicqd̄ dat nobis: qd qd̄ extima
tiōe nocturnæ quietis dimidio quisq; spacio vi
tæ suæ uiuit: pars æqua morti similis exigitur.
Nec reputant infantie anni: q̄ sensu carēt: nec se
nectæ in penā viuacis. Adde tot pericula & gñā:
tot morbos: tot metus: tot curas tōciēs inuoca
tā mortē ut nullū frequētius sit votum. Natura
uero nihil hoībus breuitatē uitæ p̄stitit melius
hebescūt senio sensus: mēbra torquetur: p̄morit
visus: auditus: incessus: dentes etiā ac ciborū in
strumēta labascūt Et tñ uitæ hoc rēpus annume
rat ergo p̄ miraculo. Et id solitariū repitur exem
plū Xenophilū musicū centū & quīq; annis vix
isse sine vllō corpis incōmodo. Itaq; censeo op
tandū esse orādūq; ab ultra mūdano deo ut qm̄
nemo mortaliū felix est ita nos foueat ne infeli
ces dici iure possimus. Sed iā cōplicāda sūt vela
ac inhibēdi remi & receptū canendum est.

Audistis pauca quedā viri splendidissimi opinor nō
ingrata sup̄ felicitate plura scio dici potuisse & copiosi⁹
& elegātius sed parcendū fuit auriū fastidio In hac enar
ratiōe mōstrauim⁹ inter cetera quosdā sensisse illos esse
felices qui ocio rusticano fruerentur quo circa ut ex ali
qua pte p̄ticipes huiusce felicitatis efficiamur.
Enarrabimus publico gymnasio Vergiliū & Columellā
duos agriculationis conditores luculētissimos. Alterū
versu Alterū pedestri oratione rem rusticā eleganter &
graphice explicantes. Nos vero p̄ virili parte dabimus
opam vt lectiones nr̄e dapib⁹ rusticanis & vrbanis lux
ta condite sint hoc est vtilitate & voluptate saturos red
dant auditores. Videor meo iure institutoq; prope so
lemni facturus. si orationem versiculis concludero.

Distichon ad auditores extēporaliter effusum.

Fœlix qui constant bona corporis & bona mētis
Nec non fortunæ munera parca deæ.

Endecasyllabon ad Illustrissimū Ioānē Bentiuolū

Fœlix o nimis & beate princeps.
Cuius presidio est beata fœlix
Pollens fœlina: Nos sumus quieti.
Hoc pro te superos libens precabor:
Vt donent tibi nestoris senectam:
Augusti decus: & vicem Metelli.
Sic natis quoq; faustitas parentis:
Pro me hoc debeo te rogare princeps
Vt molli foueas pium clientem
Afflatu niueæ beatitatis.

Eiusdem Endecasyllabon ad Germaniā

O Germania muneris repertrix:
Quo nil utilius dedit vetustas:
Libros scribere quæ doces premendo:
Fœlix frugibus: inclyta & metallis:
Et diues pecoris feraxq; gommæ:
Quod glessum uocitant tui parentes:

QX 177 1773

Gloriam
Artem
Scientiam

Electrum attica: Succinum latini:
 Pollens principibus: potens virorum:
 Qui glaucis oculis comaq; flava.
 Grandes corpore: spiritu feroces.
 Septi robore prodigiq; vitæ
 Hostes aggrediuntur & lacessunt.
 O Germania gloriosa salve:
 Tu vasa ex oricalcho & apparatus
 Mensarum nitidum ære machinalq;
 Ad nos belligeras subinde mittis.
 Abs te turba uenit scholasticorum
 Hoc qui gymnasium excolunt opimant.
 Iam doctum & laicaliter sonantes
 Tris nuper quoq; regulos badenses
 Lautos magnificos probos dedisti.
 Inter quos iacobus epitefcit
 Lingua dexteritate comitate
 Cultu mundiciis nitore uictu
 Clarus munificus potens disertus
 Splendorq; & columen scholasticorum
 At Germania præpotens alumnos
 Ad nos consimiles subinde mitte.
 LAVS DEO.

Wittenburgii impressum per
 Ioannem Gronenberg.
 Anno. M. D. VIII.

nc

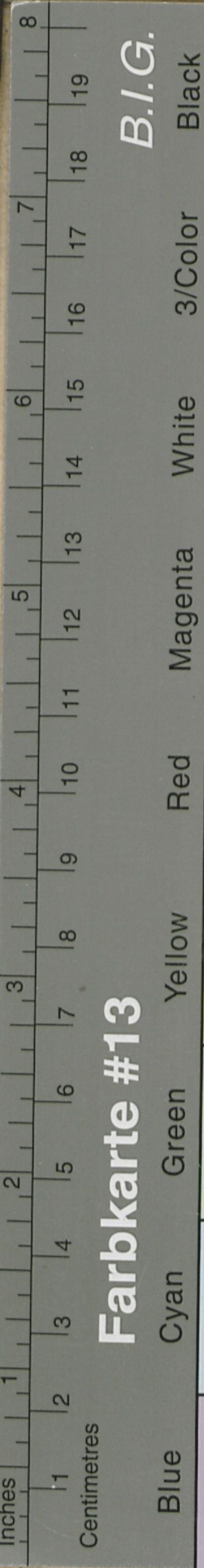

ULB Halle
003 895 408

3

II f
773

roaldi Bo/
no Bono.

BIBLIOTHECA
ECKHARTIAN

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

E. Bochner

